

achteruit. Dat vuren (typerend teken van slechte coördinatie, gebrekkige verbindingen en nervositeit) eindigde pas nadat enkele vrijwilligers der huzaren zich, met hun hemd als witte vlag aan het geweer, voorwaarts gevaagd en het misverstand opgehelderd hadden.¹

De uit 1877 daterende rivierkanonneerboot 'Freyr' (nog steeds in dienst, maar met een modern kanon) was die vrijdagmiddag van Arnhem westwaarts gevaren; het schip kon bij Oosterbeek waar de spoorbrug in de vaargeul lag, alleen verder komen door, met de machine op volle kracht, tegen een strekdam op te schuiven om er van de andere kant weer af te glijden. Met de nodige deuken en krassen in de ijzeren bodem bleef de 'Freyr' nadien ter hoogte van de Grebbeberg de Rijn bewaken.²

Bij Doesburg kwamen de Duitsers om half twaalf over de rivier. De schipbrug wisten zij er snel te herstellen.

Zutfen was aan de IJsellinie eigenlijk het enige punt waar door Nederlandse troepen stevig verzet geboden werd. Tal van rubberbootjes vol Duitsers werden er kapot geschoten. Eerst om kwart over twee 's middags bereikten de Duitsers de westelijke oever. Ook hier begonnen zij, terwijl zij voor het vervoer gebruik maakten van militaire veerboten, meteen een pontonbrug te bouwen. Die kwam eerst op de 11de klaar – een dag waarop des ochtends op het gerucht dat de Engelsen de brug zouden komen bombarderen, meer dan een derde van de bevolking overhaast uit Zutfen wegvluchtte.³

Met die bruggen bij Westervoort, Doesburg en Zutfen was het Duitse brugmateriaal uitgeput. Gevolg was, dat alle troepen die via Deventer en Zwolle naar de Veluwe moesten doorstoten, op de 11de en 12de via Zutfen geleid moesten worden. Daar vloeide weer uit voort, dat de bataljons die de IJsellinie van Zutfen tot Kampen bemanden, het minder zwaar te verduren kregen dan de meer zuidelijke bataljons. Alleen bij Olst kwamen in de avond van 10 mei enkele Duitsers in drie rubberbootjes (meer waren er niet) de rivier over. Zwolle waren de Duitsers na een kort gevecht even na twee uur binnengetrokken. 's Morgens was het in de stad 'doodstil' geweest. 'Alleen staan er veel mensen in de deuren', tekende een Zwollenaar aan. 'Verder niets van de vertrouwde stadsgeluiden. O, wat valt dat op, angstig stil is het. Het lijkt wel of ieder in afwachting van iets is. Dat is het gekke, dat wachten op iets wat men zelf niet weet.' En dan komen ze, de indringers:

¹ (Sectie krijgsgeschiedenis) V. E. Nierstrasz en F. A. J. de Klerck: *De operaties van het veldleger en het oostfront van de Vesting Holland* (1955), p. 160. Verder aan te halen als Nierstrasz: *Veldleger*. ² Bezemer: *Zij vochten op de zeven zeeën*, p. 31-32.

³ A. C. Mijs: *Belevenissen van de Nederlandse Spaarbanken in oorlogstijd*, p. 21.